

Botkyrka kommun

Beslut efter uppföljning för grundsärskola

efter tillsyn i Björkhaga grundskola
belägen i Botkyrka kommun

Uppföljning av tillsyn i Björkhaga grundsärskola

Skolinspektionen genomförde tillsyn av Botkyrka kommun under hösten 2016. Skolinspektionen fattade den 13 december 2016 beslut efter tillsyn för Björkhaga grundskola. Skolinspektionen har nu gjort en uppföljning av de brister som framkom i detta beslut. Uppföljningen bygger på en redovisning av vidtagna åtgärder som Botkyrka kommun inkom med 10 augusti 2017 samt med kontinuerliga kompletteringar mellan den 29 september 2017 och den 26 januari 2018. Skolinspektionen har även genomfört ett uppföljningsbesök den 28-29 september 2017.

Sammanfattning av kvarstående brister

Enligt Skolinspektionens bedömning är nedanstående brister ännu ej tillfullo åtgärdade. Skolinspektionen konstaterar att Botkyrka kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

Skolinspektionens ingripande

Arbetsområde	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
6. Styrning och utveckling av verksamheten		
Rektorn följer upp skolenhetens resultat samt trygghet och studiero. Uppföljningen genomförs i relation till de nationella målen och dokumenteras.	Föreläggande vid vite	2018-08-24
Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna.	Föreläggande vid vite	2018-08-24
Rektorn planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras.	Föreläggande vid vite	2018-08-24

Skolinspektionens bedömningar och datum för när huvudmannen senast ska ha åtgärdat bristerna anges längre fram i detta beslut.

Sammanfattning av avhjälpna brister

Arbetsområde	Typ av ingripande
5. Förutsättningar för lärande och trygghet	
Elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.	Brist avhjälp
Den studie- och yrkesorienterande verksamheten tillgodoser elevernas behov av vägledning inför elevernas val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet.	Brist avhjälp

Skolinspektionen avslutar tillsynen avseende de brister som har avhjälpas.

Skolinspektionens beslut

Vid uppföljning av tidigare beslut konstaterar Skolinspektionen att huvudmannen inte avhjälp samtliga påtalade brister. Skolinspektionen förutsätter att huvudmannen skyndsamt vidtar åtgärder för att avhjälpa de brister som kvarstår.

Föreläggande vid vite

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 och 27 §§ skollagen (2010:800) Botkyrka kommun vid vite av 700 000 kronor att senast den 24 augusti 2018 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Skolinspektionen förelade Botkyrka kommun vid vite av 700 000 kronor i beslut den 13 december 2016 att senast den 5 maj 2017 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. Huvudmannen beviljades anstånd och inkom med en redovisning den 10 augusti 2017.

Styrning och utveckling av verksamheten

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Botkyrka kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Rektorn följer upp skolenhetens resultat samt trygghet och studiero. Uppföljningen genomförs i relation till de nationella målen och dokumenteras. (1 kap. 4 §, 4 kap. 4-6 §§ och 5 kap. 3 § skollagen; Lgrs 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4 kap. 4-7 §§ skollagen; Lgrs 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Rektorn planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras. (4 kap. 4-7 §§ skollagen; Lgrs 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

- Följa upp resultat och måluppfyllelse i förhållande till de nationella målen.
- Utifrån uppföljningen analysera vad som påverkar och orsakar resultaten och måluppfyllelsen.
- Utifrån analysen identifiera utvecklingsområden och besluta om utvecklingsåtgärder som ska genomföras för att de nationella målen ska uppfyllas.
- Planera och genomföra de beslutade utvecklingsåtgärderna.
- Dokumentera kvalitetsarbetet på ett sådant sätt att det kan ligga till grund för analys, uppföljning och utvärdering av genomförda utvecklingsåtgärder.

Motivering till bedömning av brist

Skolinspektionen bedömer att det fortfarande inte bedrivs ett systematiskt arbete för att följa upp och analysera elevernas resultat och måluppfyllelse i grundsärskolan. Rektorn har inte heller beslutat om eller genomfört utvecklingsåtgärder till följd av en sådan analys. Även om ett arbete från huvudmannens sida är påbörjat avseende det systematiska kvalitetsarbetet på grundsärskolorna i kommunen är det av vikt att respektive skola identifierar sina egna behov och genomför utvecklingsåtgärder utifrån detta. Att det inte bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete på skolan försvårar allvarligt förutsättningarna för eleverna att nå utbildningsmålen och utvecklas så långt som möjligt.

Enligt skollagen ska varje huvudman inom skolväsendet på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Rektorn ansvarar för att en sådan planering, uppföljning och utveckling av utbildningen genomförs på skolenhetsnivå. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska

genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och i andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras.

I Skolinspektionens beslut från den 13 december 2016 bedömde Skolinspektionen att det inte bedrevs något systematiskt kvalitetsarbete för Björkhaga grundskola. Utredningen visade att rektorn inte bedrev ett kontinuerligt arbete för att följa upp och analysera elevernas resultat och måluppfyllelse. Rektorn hade inte heller beslutat om eller genomfört nödvändiga utvecklingsåtgärder för grundskolan.

Av huvudmannens redovisning som inkom till Skolinspektionen den 10 augusti 2017 framgår att ansvariga pedagoger i grundskolan ska lämna in en dokumentation kring resultat, analys och förbättringsåtgärder till skolledningen och elevhälsoteamet fyra gånger per termin. Huvudmannen anger att informationen sammanställs och utgör grunden för den övergripande analysen för pedagoger, skolledning och elevhälsoteamet samt för de insatser som behöver göras på övergripande skolnivå. Skolledningen kommer, enligt redovisningen, att genomföra en utvärdering av det systematiska kvalitetsarbetet vid slutet av vårterminen 2018.

Utredningen visar att det saknas en uppföljning och analys av resultat och måluppfyllelse i grundskolan. Vid Skolinspektionens uppföljningsbesök den 28-29 september 2017 framkommer att det inte har sammanställts något systematiskt kvalitetsarbete för grundskolan som överlämnats och använts av den nya personalen. I intervju med lärare framkommer att ingen av dem arbetade i grundskolan eller deltog när skolan hade ett gemensamt arbete kring systematiskt kvalitetsarbete under vårterminen 2017. En lärare som då arbetade i grundskolan påbörjade ett dokument men nuvarande lärarna har inte satt sig in i resultaten som presenterades i detta dokument. Rektorn uppger att det finns viss dokumentation om grundskolans kvalitetsarbete som rektorn och lärarna har fått av den förra läraren men rektorn uppger att hon inte vet var den dokumentationen är. Lärarna uppger att de har tagit del av elevernas betyg och att de även har tagit del av resultaten från ett matematikprov som eleverna gjort. Däremot är det enligt lärarna oklart om resultaten har analyserats. Lärarna beskriver att det är fokus på relationer och samtal med föräldrar och att det vid tidpunkten för uppföljningsbesöket inte finns någon tidsplan för någon redovisning av resultat. Lärarna känner inte heller igen uppgiften i huvudmannens redovisning, att de skulle lämna dokumentation kring resultat, analys och förbättringsåtgärder till skolledningen och elevhälsoteam fyra gånger per termin. Lärarna, som är nya i grundskolan, uppger att de börjar få en uppfattning om elevernas

kunskapsmässiga nivå. Lärarna förmodar att de hade fått mera information om detta om det funnits ett kvalitetsarbete. Rektorn, som tillträdde i juni, beskriver vid uppföljningsbesöket att hon samlar in information om grundsärskolan genom att lära känna personal och elever samt att hon lyssnar till pedagogerna och hur de exempelvis har organiserat elevgrupperna.

Det har inte heller genomförts utvecklingsåtgärder utifrån en analys av resultaten. Eftersom tillräcklig analys saknas har huvudmannen inte tillräckligt underlag för beslut om adekvata utvecklingsåtgärder. Området betyg och bedömning framkom som ett utvecklingsområde i intervju med lärare i grundsärskolan vid tidpunkten för Skolinspektionen första besök i september 2016. Även i intervjun med lärare vid uppföljningsbesöket framkom att de särskilt skulle vilja utveckla sig inom bedömning. Trots detta har inte någon sådan utvecklingsåtgärd genomförts. Rektorn beskriver dock att de behöver höja bedömarkompetensen och att hon har tagit kontakt med Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM).

Huvudmannen har konstaterat att kvalitetsarbetet på Björkhaga skola behöver byggas upp från grunden. I kompletterande svar från rektorn den 7 december 2017 uppger rektorn att Björkhaga skola har gjort och gör ett kvalitetsarbete tillsammans med förvaltningen. I kompletterande samtal med en person från verksamhetsstöd med uppdrag att stödja särskolornas kvalitetsarbete den 15 december framkommer att denna person konstaterat att kvalitets- och utvecklingsarbetet i Björkhaga grundsärskola inte har funnits utan måste byggas upp från grunden. Vidare uppges att huvudmannen har samlat in information som ska ligga till grund för en rapport med prioriterade utvecklingsområden för grundsärskolorna i kommunen men att det inte finns något färdigt dokument som gäller Björkhaga grundsärskola. Enligt huvudmannen är dock ett utvecklingsarbete prioriterat genom att inledningsvis hitta kvalitetsmått och andra kvalitetsverktyg för grundsärskolorna i kommunen.

Utredningen visar slutligen att dokumentation av det systematiska kvalitetsarbetet är bristfällig. Eftersom det fortfarande finns brister i uppföljning, analys av elevernas måluppfyllelse och att utvecklingsåtgärder inte tagits fram eller genomförts utifrån en sådan analys, brister även dokumentationen inom dessa områden i det systematiska kvalitetsarbetet.

Motivering till val av verktyg

Enligt 26 kap. 10 § skollagen får Skolinspektionen förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de författningar som gäller för verksamheten. Ett beslut om föreläggande gäller omedelbart. Ett föreläggande ska ange de

åtgärder som tillsynsmyndigheten anser nödvändiga för att avhjälpa de påtalade bristerna. Ett föreläggande får enligt 26 kap. 27 § skollagen förenas med vite.

Verksamheten uppfyller inte de krav som gäller enligt författningarna och Botkyrka kommun föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta de åtgärder som beskrivs ovan för att avhjälpa bristerna.

Skolinspektionen har, som framgår ovan, vid sin tillsyn kunnat konstatera allvarliga brister i det systematiska kvalitetsarbetet på skolan. Utan ett fungerande systematiskt kvalitetsarbete kan huvudmannen inte bedöma verksamhetens måluppfyllelse och får stora svårigheter att vidta adekvata utvecklingsinsatser, vilket i sin tur kan medföra att eleverna inte får rätt förutsättningar att nå målen för utbildningen. Bristen har vidare funnits under minst ett läsår och det finns därför skäl att förelägga vid vite.

Avhjälpta brister i verksamheten

Förutsättningar för lärande och trygghet

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterade i tidigare beslut att Botkyrka kommun inte uppfyllde författningskraven avseende att:

- Elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. (2 kap. 25 § skollagen)
- Den studie- och yrkesorienterande verksamheten tillgodoser elevernas behov av vägledning inför elevernas val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet. (2 kap. 29 § skollagen; Lgr 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Det har vid uppföljningen av tillsynen inte framkommit annat än att Botkyrka kommun avhjälpt dessa brister.

Motivering

Elevhälsan bedriver ett förebyggande och hälsofrämjande arbete

Skolinspektionen bedömer att det inte framkommit annat än att bristen avseende elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete är avhjälpta.

I Skolinspektionens beslut den 13 december 2016 bedömde Skolinspektionen att elevhälsan på Björkhaga grundskola inte bedrev något förebyggande och

hälsofrämjande arbete. Det berodde på att det saknades en organisation och tillräckligt med personalresurser för att bedriva arbetet.

Vid Skolinspektionens uppföljningsbesök den 28-29 september 2017 framkommer att det numera finns ett elevhälsoteam på skolan med samtliga kompetenser och att personalen har fått viss handledning av elevhälsans psykolog. Lärarna berättar även om visst stöd från kurator, skolsköterskan och specialpedagogen.

I komplettering från rektorn och elevhälsan den 15 januari och 26 januari 2018 framkommer att det pågår ett nära samarbete mellan elevhälsoteamet och grundsärskolan. Elevhälsoteamet har till exempel stöttat lärarna med handledande samtal. Vidare framkommer förebyggande insatser t.ex. avseende material för värdegrundsarbete samt i arbetet med extra anpassningar, särskilt stöd och åtgärdsprogram.

Eleverna i grundsärskolan får sina behov av studie- och yrkesvägledning tillgodosedda

Skolinspektionen bedömer att det inte framkommit annat än att bristen avseende studie- och yrkesvägledning är avhjälp.

I Skolinspektionens beslut den 13 december 2016 bedömde Skolinspektionen att eleverna inte fick sina behov av studie- och yrkesvägledning tillgodosedda; vare sig genom en studie- och yrkesvägledare eller genom annan personal som fullgör motsvarande uppgifter. Det saknades helt tillgång till en studie- och yrkesvägledare på skolan. Eleverna i årskurs 8 och 9 gavs visserligen en viss vägledning inför framtida utbildning i gymnasiesärskolan av lärare men Skolinspektionen bedömde att detta inte var tillräckligt.

Vid Skolinspektionens uppföljningsbesök den 28-29 september 2017 framkommer i intervjuer att eleverna ges studie- och yrkesvägledning. I intervju med lärare framkommer att de samarbetar mycket med studie- och yrkesvägledaren på skolan och uppger att hon är aktiv och närvarande i grundsärskolan. Studie- och yrkesvägledaren och lärarna beskriver att studie- och yrkesvägledaren till exempel har vägledningssamtal och ger information till grundsärskolans samtliga årskurser.

Beslut

2018-02-06
9 (10)
Dnr 43-2016:4997

Skolinspektionen avslutar härmed tillsynen avseende de brister som bedöms som avhjälpna.

På Skolinspektionens vägnar

X Tommy Lagergren

Beslutsfattare
Signerat av: Tommy Lagergren

X Anna Möller

Föredragande
Signerat av: Anna Möller

Hur man överklagar, se bilaga 1

Bilagor

Bilaga 1: Överklagandehänvisning

Bilaga 1: Överklagandehänvisning

Skolinspektionens beslut om föreläggande med vite får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Överklagandet ställs till Förvaltningsrätten i Stockholm, men ska skickas eller lämnas till Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm.

Överklagandet ska ha inkommit till Skolinspektionen inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om klaganden är en part som företräder det allmänna ska överklagandet dock ha inkommit inom tre veckor från den dag då beslutet meddelades.

I skrivelsen ska anges vilket beslut som överklagas och vilken ändring som önskas. De skäl som finns för ändring bör också anges. Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller dennes ombud.